



**Un autogovern fòrt, garantia de benèster
tàs persones.**

**Artenhem mès finançament e mès reconeixement
entà Aran.**

Editoriau	p. 3	Naut Aran	p. 16 - 19
Conselh Generau d'Aran	p. 4 - 7	Votzes d'Aran	p. 20 - 21
Les	p. 8 - 9		
Vilamòs e Era Bordeta	p. 10 - 11	Vielha e Mijaran	p. 22 - 24
Es Bòrdes, Arró, Benós e Begós	p. 12 - 13	Istòria e memòria	p. 25
Cornèrs de casa	p. 14	Deputacion de Lleida	p. 26
Bossòst	p. 15	Madrid	p. 27

**Connècta damb
Unitat d'Aran**



<https://unitatdaran.org>

UNITAT
D'ARAN | UA

ER EDITORIAU

Naut Aran: ¿de un municipio bien financiado a un municipio hipotecado?

Marc Tarrau Leja

Cap dera Oposicion e pòrtavotz d'Unitat d'Aran en Naut Aran

El macroproyecto del Centro Cívico supera los 16 millones de euros y puede comprometer el futuro económico del municipio.



El Ayuntamiento de Convergencia Aranesa en Naut Aran impulsa un macroproyecto en el centro de Salardú que se convertirá en la inversión pública más grande de toda la historia del municipio. El nuevo Centro Cívico y Social incluye una biblioteca, una sala polivalente, un dispensario médico, un gimnasio, una piscina climatizada, espacios administrativos, un parking multinivel y hasta 27 viviendas dotacionales. Desde Unitat d'Aran hemos votado siempre a favor de seguir avanzando en este proyecto porque defendemos, y seguiremos defendiendo, tres necesidades claras para el municipio: vivienda pública, un parking moderno y equipamientos dignos para la capital. Pero apoyar los equipamientos no significa renunciar a exigir prudencia, responsabilidad y visión de futuro. Y es aquí donde saltan todas las alarmas.

Un proyecto de una magnitud nunca vista

La documentación técnica confirma que el coste del proyecto supera los 16 millones de euros, una cantidad absolutamente desproporcionada para un municipio de nuestra dimensión. Nunca antes Naut Aran había afrontado una operación de esta envergadura. Las primeras estimaciones apuntan a que puede comportar un endeudamiento estructural de entre 25 y 32 años. Esto significa tres décadas con el presupuesto condicionado por un solo proyecto, y con riesgos evidentes para el mantenimiento de los servicios públicos, las inversiones en los pueblos, el apoyo a las EMD, las infraestructuras y la respuesta ante emergencias o imprevistos. Naut Aran, que hoy es un municipio saneado, podría convertirse en un municipio hipotecado durante generaciones.

La piscina climatizada: una decisión que ignora la planificación territorial

Una de las partes más polémicas del proyecto es la piscina climatizada interior. No porque una piscina sea negativa, sino porque no forma parte de una visión global de país. En el Valle de Aran ya existe una piscina climatizada en Vielha, un equipamiento situado fuera del municipio y accesible a 15 minutos en coche, que ya da servicio a toda la población aranesa. ¿Qué sentido tiene, entonces, que cada municipio quiera tener su propia piscina, su propio gimnasio, su propio equipamiento deportivo? Esta duplicación de infraestructuras genera gastos exorbitantes, mantenimientos elevadísimos y equipamientos infrautilizados. Es una competición absurda que responde más al protagonismo político que al interés general. Naut Aran necesita equipamientos útiles, no proyectos sobredimensionados para aparentar.

Sin estudio de viabilidad económica: ¿cuánto acabará costando al municipio?

UA denuncia que el proyecto avanza sin un estudio de viabilidad económica completo, sin un plan por fases, sin un calendario realista, sin compartir las proyecciones de deuda con la ciudadanía y sin un debate serio sobre qué partes del proyecto son realmente prioritarias. Construir vivienda pública y un parking es imprescindible, pero hacerlo todo a la vez es imprudente. Cuando un proyecto es tan grande que lo absorbe todo, deja de ser una apuesta estratégica y se convierte en un riesgo.

Equipamientos sí. Hipotecas no.

UA lo tiene claro: sí a la vivienda pública, sí a la movilidad, sí a equipamientos para Naut Aran. Pero también sí al rigor económico, al sentido común y a la planificación responsable. Por eso exigimos un estudio económico independiente, una planificación por fases, una revisión realista del programa de equipamientos, participación ciudadana y un plan financiero transparente. El Centro Cívico puede ser una oportunidad para transformar Salardú y mejorar la vida del municipio, pero solo si se hace con criterio, realismo y sostenibilidad económica.

Un proyecto que supera los 16 millones de euros no puede avanzar solo con entusiasmo o urgencias políticas: hace falta una visión global del territorio y es necesario proteger el futuro económico de Naut Aran. UA seguirá defendiendo equipamientos útiles, necesarios y bien planificados, pero no podemos aceptar que un proyecto sobredimensionado ponga en riesgo todo lo que el municipio ha conseguido durante décadas.

40 anys de l'Espitau Val d'Aran: Present i futur de l'atenció centrada en les persones a Aran

El sistema sanitari propi de la Val d'Aran és una de les expressions més clares del seu autogovern i de la voluntat de la ciutadania aranesa i del seu govern de **garantir serveis públics de qualitat al territori**. Unitat d'Aran sempre ha treballat per un **sistema sanitari centrat en les persones**, que combina l'atenció integral amb **aliances estratègiques**.

Un exemple clar d'això són les aliances estratègiques i de cooperació amb altres centres. En aquest sentit, cal destacar l'**aliança amb l'Hospital del Mar** de Barcelona, **impulsada pel govern d'Unitat d'Aran** al Conselh Generau l'any **2010**, que compleix just enguany 15 anys, i que ha permès que la Val d'Aran disposi de **serveis sanitaris d'alta especialització** (com són els serveis d'oncologia, dermatologia, etc.), treballant **conjuntament amb el personal sanitari aranès**.



També podem remarcar l'**aliança amb diversos centres sanitaris transfronterers**. Amb el conveni de col·laboració amb el SAMU francès (Servei d'Assistència Mèdica Urgent), **formalitzat també pel govern d'UA durant la legislatura 2007-2011**, que va permetre donar totes les garanties jurídiques i sanitàries en la relació entre el **sistema sanitari i d'emergències aranès i el francès**, i poder així **derivar urgències** als hospitals de Saint-Gaudens i Toulouse. Aquestes aliances han suposat un salt qualitatiu en l'especialització, continuïtat assistencial i capacitat de resposta en situacions complexes.

Cal dir que, tot el **personal sanitari d'Aran**, metges, infermers, tècnics, personal administratiu i d'atenció directa, així com tots els equips de suport, han fet possible també que el **sistema sanitari aranès** hagi **cregut, evolucionat i mantingut un alt nivell** de qualitat al llarg de quatre dècades.

En aquest context, el govern del Conselh Generau d'Aran **ha impulsat el projecte de remodelació i ampliació de l'Espitau Val d'Aran**, que enguany compleix 40 anys. Aquest projecte esdevé una peça clau per **consolidar i actualitzar aquest model sanitari propi**. El nou hospital és una aposta decidida per adequar els equipaments a les **necessitats presents i futures** de la població: més **confort** per als usuaris, millors **condicions de treball** per als professionals, **circuits assistencials més eficients** i capacitat per integrar-hi **noves tecnologies i serveis**.

Per l'equip de govern d'Unitat d'Aran, aquesta és una **inversió estratègica en equitat territorial i cohesió social**. Disposar d'un hospital modern i ben connectat amb la xarxa sanitària catalana i amb els dispositius transfronterers és **garantir que viure a la muntanya no impliqui renunciar a una atenció sanitària d'alt nivell**. El sistema propi aranès, reforçat ara amb la remodelació i ampliació de l'Espitau Val d'Aran, és un **compromís polític amb la dignitat de la nostra gent i amb el futur del país**: un model de sanitat pública arrelat al territori, capaç de cooperar i innovar sense perdre mai la proximitat.

Eth govern d'UA impulse un nau model de gestion e proteccion deth paisatge

Deuant des nauti rèptes as que hè tèsta era Val d'Aran en matèries coma eth **cambi climatic** e es sòns efèctes, mès tanben damb er **abandonament progressiu dera gestion tradicionau deth territòri** damb er amendiment dera activitat ramadèra e pagesa e eth **creishent risc d'incendis**, eth govern d'Unitat d'Aran en Conselh Generau d'Aran a impulsat un **plan integrat de gestion deth paisatge e de proteccion des entorns des pòbles aranesi**.

Aguest plan ei ua accion estrategica de govèrn que nèish deth besonh e dera voluntat de garantir era **resilènci dera Val d'Aran e des sòns pòbles**, en tot combinar era **proteccion ambientau** damb era **dinamizacion economica** e era **coesion territoriala**.

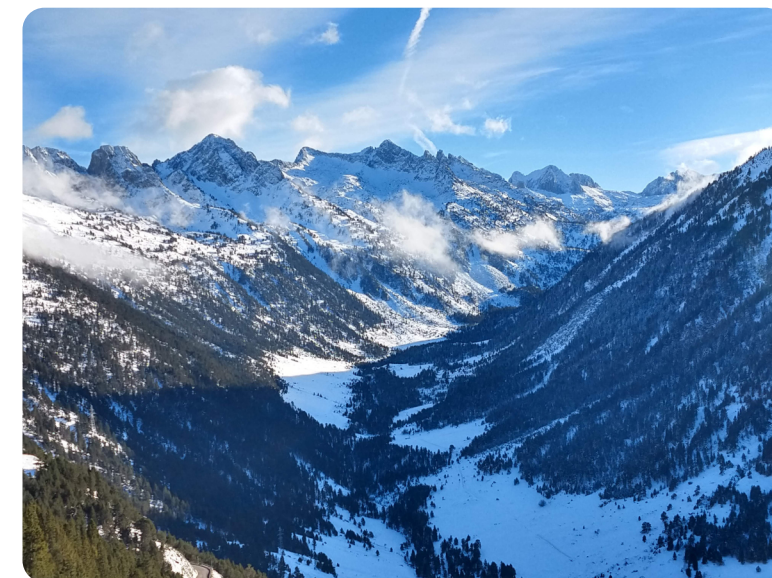
Era iniciativa se honamente en ua **estrategia transversau e coordinada**, qu'implique **diuèrsi departaments** deth Conselh Generau d'Aran, coma Miei Ambient, Ramaderia e Innovacion, Emergències, Proteccion Civila e Promocion Economica. Aguesta collaboracion assegure ua **actuacion globau, coerenta e sostenibla en tot eth territòri**.

Er objectiu deth plan non ei sonque **conservar e diversificar eth paisatge** aranès, senon tanben **incrementar era biodiversitat, miellhorar era gestion forestau e redusir eth risc d'incendis** de siesau generacion, en tot protegir es nuclèus urbans e es espacis ruraus, fòrça vulnerables deuant d'aguest tipe d'incendis.

Enter es principaus accions previstes en destaquen:

- er **analisi e era prevencion** deth comportament deth **huec**,
- era **promocion deth pastoratge** coma esturment clau de **gestion territoriala**,
- era elaboracion de **plans de gestion forestau e paisatgistica adaptadi** a cada municipi,
- e era **cooperacion** damb es **administracions locals**.

Aguest plan represente ua **apòsta clara de govèrn** entà un model de territòri que combine **sostenibilitat ambientau, seguretat, e desenvolopament socioeconomic**, en tot méter en valor eth **paisatge coma un actiu estrategic** entath present e eth futur dera Val d'Aran.



El Conselh Generau d'Aran asumirá las valoraciones de dependencia y discapacidad



El Conselh Generau d'Aran darà un paso decisivo en el **refuerzo del autogobierno aranés en el ámbito social**. En la Comisión Bilateral entre los gobiernos de la Generalitat y del Conselh Generau d'Aran celebrada el pasado 11 de diciembre, el gobierno de UA acordó la transferencia de **nuevas competencias en el ámbito de los derechos sociales**, que permitirán que, a partir del próximo año, se asuma la gestión y la resolución de las **declaraciones de discapacidad y dependencia** desde Aran.

Este acuerdo supone un **avance muy relevante** para la **ciudadanía aranesa**, ya que permitirá **agilizar los trámites administrativos y reducir los tiempos de espera** en procedimientos que afectan directamente a la calidad de vida de la ciudadanía de Aran.

Hasta ahora, el Conselh Generau d'Aran **realizaba las valoraciones sin una financiación específica**, asumiendo desde la propia institución los gastos con **recursos propios, así como los costes de personal y de funcionamiento**, aun y teniendo en cuenta que las **resoluciones finales se dictaban desde Lleida**. Este hecho conllevaba que los **ciudadanos de Aran tuviesen que desplazarse** si no que **provocaba demoras innecesarias**.

Con esta transferencia, se podrá cerrar todo el proceso en Aran, **garantizando una atención más cercana, eficiente y adaptada a la realidad social y territorial propia** del Valle de Aran. Se trata también de una mejora clara en la calidad del servicio público, al permitir una **gestión más ajustada** a las **necesidades de las personas**. **Autogobierno significa mejores servicios** para la ciudadanía.

ETH CONSELH GENERAU D'ARAN REQUECTARÀ ETH 50% DERA TAXA TORISTICA EN ARAN

Prumèr pas entara autonomia financèra e tara consolidacion der autogovèrn

Eth govèrn d'Unitat d'Aran en Conselh Generau a **arribat a un acòrd damb eth govèrn dera Generalitat (PSC) entà aumentar era sua participacion ena taxa toristica** requectada en territòri, **en tot passar deth 20% inciaiu ath 50%** des ingressi totaus, que represente eth totau de çò que requècte era Generalitat en nòste territòri.

Aguest pas represente un auanç important pr'amor que permet qu'ua part significatiua des recorsi generadi ena Val d'Aran **se destinen dirèctaments a projectes territoriaus**, sense depèner unicaments deth pressupòst dera Generalitat e en tot garantir qu'es recorsi que se genèren en Aran se reinvertisquen en país.

Atau donc, era recaptacion dera taxa toristica se convertís en un exèmple tangible de **corresponsabilitat fiscau e autonomia economica**, e s'enmarque ena creacion d'un finançament singular entà Aran qu'implique qu'eth Conselh Generau **participe en quauqui tributs** gestionadi enquiara pera Generalitat de Gatalunya.

Aguest pas, ei part deth projecte politic deth govèrn d'Unitat d'Aran entà **refortilhar er autogovèrn**, damb **recorsi pròpris e capacitat reau de gestion**. Recéber ua part d'aguesti tributs, refòrce encara mès era idia qu'Aran ei un territòri damb identitat e competéncias pròpies.

Era compareishença dera Sindica d'Aran en Plen deth Parlament de Catalunya: un moment clau entath país



Era compareishença dera Sindica d'Aran en Parlament de Catalunya a un significat fonamentau entara Val d'Aran, pr'amor que non ei sonque un tramit institucionau, senon qu'ei un moment clau entà **hèr visibla era votz d'Aran ena scena catalana**.

Gràcies ath marc qu'establís era Lei de Règim Especiau d'Aran, aguesta compareishença annau permet a Aran **hèr a conéisher** era sua **realitat**, es sòns **besonhs** e es sòns **rèptes** deuant de toti es deputats e deputades. Aguest espaci institucionau permet qu'era maxima institucion aranesa mòstre de manèra clara e contundenta, coma er **autogovèrn aranés se tradusís en decisions concretes que melhoren era vida vidanta dera ciutadania**.

Ei tanben un acte de **reconeishement institucionau**, pr'amor que reafirme a Aran coma un **territòri singular damb identitat, cultura e lengua pròpies**. Servís entà visibilizar qüestions fonamentaus coma er **autogovèrn**, eth **finançament**, era **proteccion dera lengua e es servicis publics**.

Aguesta intervencion refòrce eth projecte politic d'Unitat d'Aran, en tot consolidar eth reconeishement institucionau d'Aran damb recorsi pròpris e capacitat reau de gestion.

E enguan, per primèr còp en ua compareishença dera sindicatura deth Conselh Generau d'Aran en Parlament de Catalunya, s'an prenut e anonciat acòrds concrets, frut dera negociacion e trabalh politic enter andues institucions.

Eth Parlament de Catalunya reconeisherà era singularitat d'Aran

La Síndica d'Aran, Maria Vergés (UA) ha subratllat en nombroses ocasions la necessitat de que el **Conselh Generau d'Aran** deixi de ser considerat una administració local i passi a ser reconegut com a una **institució pròpia** amb un rang adequat dins de l'ordenament català. Una demanda que es fonamenta en què, per un costat, el Conselh **exerceix competéncias de caire autonòmic**, com ara **sanitat, serveis socials, emergències, cultura i llengua**, que van molt més enllà de les responsabilitats habituals d'un ajuntament o administració local, i de l'autre, perquè el tractament d'administració local contradiu de facto el mandat estatutari i de la Llei de règim especial.

En aquest sentit, els grups polítics deth PSC, Junts per Catalunya, ERC, Comuns e CUP al Parlament, han rebut aquesta demanda i han registrat una iniciativa parlamentària per al reconeixement efectiu, a nivell jurídic i administratiu, de la singularitat de la Vall d'Aran, un pas històric que permetrà que la màxima institució aranesa deixi de ser tractada com una administració local, complint així els mandats de l'Estatut i de la Llei d'Aran.

El reconeixement institucional del Conselh Generau d'Aran és clau per garantir que les **decisiones adoptades** al territori no siguin simbòliques, sinó que tinguin **efectes reals i duradors**: amb recursos pròpis, autonomia en la gestió i capacitat per desplegar polítiques adaptades a les necessitats raneses, **enfortint l'autogovern**, dotant-lo d'eines concretes, estabilitat jurídica i capacitat real de gestió.



Un sistema de finançament pròpri entà Aran

Un des èishi centraus dera compareishença a estat eth **desvolopament deth sistema de finançament pròpri**, que gràcies ath prètzhet e negociacions qu'eth govèrn d'Unitat d'Aran en Conselh Generau d'Aran a mantengut pendent eth darrèr an damb eth govèrn deth PSC ena Generalitat de Catalunya serà ua realitat a primèrs de 2026.

Er objectiu ei consolidar un **modèl de finançament singular e adaptat as besonhs deth país** que permete qu'era Val d'Aran exercisque ua corresponsabilitat financèra e que pogue desvolopar era sua autonomia e, per tant, pogue gestionar e decidir sus es ahèrs deth territòri.

AUANÇAM!

Mejoramos la zona deportiva de la Cauarca y su sala social

Durante los últimos meses, el gobierno de UA del Ayuntamiento de Les ha impulsado **varias acciones de mejora en la zona deportiva de la Cauarca** con el objetivo de **optimizar** tanto las **instalaciones** y **servicios** como los espacios sociales asociados a éstas.

Entre las intervenciones destaca la **instalación de suelo de parqué en la sala social de los vestuarios** y en parte de la planta baja. Una mejora que aporta más confort a los usuarios y facilita las labores de limpieza y mantenimiento. Asimismo, se ha **renovado la iluminación exterior de la pista polivalente**, substituyendo los equipos viejos por tecnología LED. Con esto, se gana en **eficiencia energética**, en sostenibilidad y en calidad de la cobertura lumínica del espacio, fortaleciendo así el **plan de modernización general de las infraestructuras** de ocio y deporte del municipio impulsado por el equipo de gobierno.

Gracias a estas mejoras y a las diferentes inversiones realizadas en estos espacios, ha habido una **creciente afluencia de usuarios** en los últimos meses. El gran incremento de usuarios se ha constatado tanto en el **ámbito deportivo y de salud**, con jóvenes y niños jugando, pero también con **escuelas y equipos de fútbol** que realizan sus entrenamientos y competiciones, como en el ámbito social, con encuentros y usos lúdicos de las salas.



Trabalhs forestaus en Portet

S'an amiat a tèrme **trabalhs forestaus en bòsc de Portet**, concretaments en sector de **Sèuva-Casteret**, ath costat dera cabana des Pinsoères. Aguesta accion, que s'a alongat pendent apròprètz tres mes, forme part deth **plan de gestion forestau dera Val d'Aran**.

Era sua **finalitat** principau ei era **prevencion d'incendis** e, ath viatge, era generacion d'**activitat economica** restacada ath **profitament sostenible des recorsi forestaus**. Pendent es ores de tala e transpòrt de husta s'an senhalisat es airaus d'accion e regulat eth transit entà garantir era seguretat de vesins, ramadèrs e visitants.

Daurim er accés ara tor dera glèisa de Sant Joan de Les

Er Ajuntament de Les a daurit era licitacion entà amiar a tèrme ua prigonda **reforma ena tor deth campanau dera glèisa de Sant Joan Baptista**.

Er equip de govèrn d'UA a volut amiar a tèrme aquest projècte que includís era **substitucion dera escala interiora**, er aparellament de **murs, pòrtes e hièstres**, era **modernizacion dera installacion electrica** e era implementacion de **mesures d'emparellament contra incendis**. Damb aguesta accion non sonque se garantís era **conservacion d'un auviatge istoric** de gran valor, senon tanben se daurís era possibilitat de hèr **visitabla era tor**, en tot hèr-la mès accessibla. Accions qu'an coma objectiu **sauvaguardar eth patrimòni arquitectonic** deth pòble e **enriquir era aufèrta culturau e toristica** de Les.



Mielhores en cementèri municipau



Eth cementèri de Les tanben a estat objècte de **trabalhs de condicionament e mielhora** enes darrèri mes. Entre es accions mès recentes s'en destaquen; era **actualización e adequacion des accèssi**, era **eliminacion des umitats** e eth **pintat exterior e interior**, era optimizacion des **servicis basics**, e eth **sanejament** des espacis entre cabòts entà esvitar eth creishement de hèrbes e arbilhons e era installacion d'un **nau sistèma de iluminacion nocturna** enes carrèrs centraus e perimetraus deth recinte.

Aguesti trabalhs contunharàn en ua dusau fasa damb era **ampliacion dera iluminacion ara zòna mès naua deth recinte**, en tot demorar iluminades eth totau des installacions, atau coma ua **ampliacion dera zona de nichos** (individuaus e familiars) e era **installacion d'un mòdul columbari** entà depositar cendres. Damb aguesti prètzhèt, se cèrque autant era **dignificacion der espaci** coma era **seguretat e confort** des persones qu'ac visiten.

El Musèu Casa deth Haro abre sus puertas

El último mes de julio, el **Ayuntamiento de Les y el Conselh Generau d'Aran** firmaron un **convenio** de colaboración para incluir el museo **“Casa deth Haro - Musèu des Hèstes deth Huec”** y el **Castillo de Les** en la **red de Musèus dera Val d'Aran**. Este mes de octubre ha abierto sus puertas el Musèu Casa deth Haro y se trabaja en el **proyecto museístico del Castillo de Pijaoèrt**.



Gracias a este acuerdo, se realizará una **gestión coordinada** de ambos equipamientos. El Conselh Generau asume las labores técnicas, de personal y de programación cultural, y el Ayuntamiento de Les la conservación de los accesos y de la iluminación del Castillo. Coma parte de esta acometida por la dinamización cultural, en agosto eth Conselh Generau d'Aran inauguró la **ruta temática “Castèth de Les, ua passejada pera istòria d'Aran”**. Un recorrido que atraviesa la trama urbana del casco antiguo de la población y que incluye diez figuras representativas de los elementos más iconográficos del municipio.

Esta nueva ruta se añade a las de Bossòst y Vilamòs y refuerza la oferta de turismo cultural sostenible en el terçon. Tres proyectos que **diversifican la oferta turística** de Les y la amplían **desestacionalizando** los **recursos y activos** del municipio.

Invertim en la xarxa d'aigua pública

UA a l'Ajuntament de Les continua avançant amb el seu **pla integral de millora de les infraestructures bàsiques** del municipi. Durant els mesos de juny a octubre s'han realitzat **diverses accions a la xarxa de col·lectors i de distribució d'aigua en baixa**, incloent la **substitució de vàlvules** i la reparació puntual de bosses i serveis subterranis.

Aquestes intervencions han requerit talls programats de subministrament, a zones com la de la església o carrer dels Banhs. Unes molèsties necessàries per a garantir la **eficiència del servei i modernitzar una infraestructura clau per la vida quotidiana de veïns i veïnes**.



Impulsamos espacios de convivencia y bienestar en Vilamòs

El gobierno municipal de Unitat d'Aran en Vilamòs, ha completado una importante mejora en el **parque infantil del municipio**, dentro de su compromiso por hacer de Vilamòs un **pueblo vivo, moderno y acogedor** para sus vecinos y vecinas de todas las edades.

La actuación, que ha **renovado completamente** las instalaciones, ha consistido en la sustitución de parte de los juegos existentes, como los columpios y el arco, así como en la aplicación de una nueva capa de pintura para renovar y embellecer el espacio haciéndolo más agradable. Además, se han incorporado **nuevas instalaciones que atienden a diferentes edades**: una zona de calistenia para los mayores, y un conjunto con tobogán y carrusel que hará las delicias de los más pequeños.

Este proyecto, incluido en el **programa electoral** de Unitat d'Aran, ha supuesto una inversión total de **39.750,65 €**, de los cuales cerca de **34.000**

€ han sido financiados por la **Diputación de Lleida**.

Con esta actuación, Unitat d'Aran reafirma su **compromiso con la infancia**, la **promoción del deporte** como hábito saludable y la creación de espacios públicos seguros, inclusivos y de calidad para todos.

Vilamòs da nueva vida al pueblo con la construcción y puesta en marcha del bar municipal

El gobierno del Ayuntamiento de Vilamòs e Era Bordeta, ha realizado las obras para hacer realidad una demanda histórica de los vecinos: la construcción de un **bar de titularidad municipal**, concebido como un nuevo punto de encuentro social para compartir experiencias y fortalecer la vida comunitaria del pueblo.

El proyecto se desarrolla en un local de propiedad municipal que antiguamente había acogido la escuela de Vilamòs y que hasta ahora permanecía en desuso. El espacio, con una superficie de **38 m²**, cuenta con **barra, cocina equipada y servicios**, además de importantes adaptaciones estructurales: rebaje del suelo, drenajes, ventilación, instalación de nuevas ventanas y **renovación integral de las instalaciones eléctricas y de agua**.

Esta actuación, financiada a través de las **ayudas del Reto Demográfico de la Diputación de Lleida** con fondos **Next Generation**, no solo permite **recuperar un edificio emblemático**, sino también **generar nuevas oportunidades de empleo y dinamización económica** para Vilamòs.

Con esta iniciativa, **Unitat d'Aran en Vilamòs reafirma su compromiso con la vida local, el bienestar de los vecinos y vecinas y el impulso de la vitalidad de nuestros pueblos**.



Treballem per garantir una aigua de qualitat i un servei eficient a Vilamòs e Era Bordeta

El govern de l'Ajuntament de Vilamòs e Era Bordeta, continua amb el seu **pla de millora dels serveis bàsics municipals**, en aquest cas amb una actuació centrada en la **qualitat de l'aigua de boca i l'eficiència del sistema de subministrament**.

Amb una **inversió total de gairebé 110.000 €**, s'han dut a terme **obres i treballs de manteniment** tant a Vilamòs com a Era Bordeta, que inclouen: **manteniment de les captacions i del dipòsit d'aigua, cerca i reparació de fuites** als nuclis urbans, i **substitució de vàlvules antigues per modernes**, per millorar el funcionament de la xarxa.

Aquestes actuacions tenen per objectiu **assegurar un servei més eficient, sostenible i de qualitat, cuidant cada gota** i garantint un recurs essencial per al benestar dels veïns i veïnes.

Amb aquesta inversió, **Unitat d'Aran reafirma el seu compromís amb la gestió responsable dels recursos, la millora de les infraestructures municipals i la defensa del benestar col·lectiu**.



Refertilham eth compromís damb eth torisme esportiu e installam un Pit Stop tà bicicletes

UA en Vilamòs e Era Bordeta a installat ena Plaça Major un **Pit Stop entà bicicletes**, equipat damb toti es esturments de besonh entà amiar a tèrme **petites reparacions e ajustaments mecanics**.

Conscients der **apogèu deth ciclisme ena comarca** e deth **papèr de Vilamòs coma punt de referència** en numerosi recorreguts de montanha e carretèra, aguesta actuacion met a disposicion des vesins e visitants un servici de gratuït accés que contribusís a **refertilhar era escomesa deth municipi per un torisme esportiu de qualitat e sostenible**.

Damb aguesta iniciativa, **Unitat d'Aran reafirme eth sòn compromís damb era melhora des equipaments publics e damb era promocion d'un estil de vida actiu e respectuós damb er entorn**.

Preservam eth patrimonèi culturau damb un pannèu explicatiu sus eth mestier deth haure en Vilamòs

Eth govèrn der Ajuntament de Vilamòs e Era Bordeta en collaboracion damb eth Conselh Generau d'Aran, er Ajuntament de Vilamòs a installat un **pannèu informatiu sus eth mestier tradicionau deth haure, ua fegura emblematica dera istòria e dera cultura locau**.

Aguest pannèu, **unic ena Val d'Aran**, permet **dar a conèisher un mestier ancestrau** qu'a marcat pendent sègles era **vida e er esperit des ciutadans e ciutadanes de Vilamòs**. Eth contengut inclodís, ath delà, **ua illustracion hèta a man per arrehilh deth darrer haure actiu deth pòble**, vesin de Casa des dera Riba, çò qu'apòrte un valor emocionau e familiar ad aguesta actuacion.

Damb aguesta iniciativa, Unitat d'Aran reafirme eth sòn **compromís damb era preservacion der auviatge immateriau, era transmission dera memòria collectiva e era difusion dera nòsta cultura** coma element d'identitat e orgulh entà toti es aranesi e araneses.



Invertim e enfortim era coesion sociau damb es òbres dera naua Sala Sociau

Eth govèrn municipau d'UA en Es Bòrdes ven de finalizar es òbres dera **naua Sala Sociau**, un equipament que represente un aute element qu'enfortís era **convivència e era activitat comunitària** en municipi.

Eth projècte a estat financiat damb ua **subvencion de 75.000 euròs aportada pera Deputacion de Lleida**, ua ajuda que permet hè possible era metuda en foncionament un equipament tant demorat pes vesins e vesies.

Damb aguesta inversion, **reafirmam era voluntat** de dotar Es Bòrdes d'espacis publics de qualitat que responguen as sòns besonhs reaus e qu'afavorisquen era **dinamizacion sociau e culturau deth pòble**.

Eth govèrn municipau contunharà trabalhant entà impulsar **projèctes que melhoren era qualitat de vida** e es oportunitats en Es Bòrdes.

UA a Es Bòrdes reforça el manteniment i la millora dels espais públics

Treballem per garantir un municipi segur, eficient i ben cuidat. Durant els darrers mesos s'ha dut a terme un conjunt d'**actuacions de manteniment** que responen a les necessitats del dia a dia i que contribueixen directament al **benestar dels veïns i veïnes**.

En aquest sentit, i entre altres actuacions, s'han realitzat intervencions orientades a **reforçar la seguretat** en els accessos i desplaçaments dins del municipi, entre les quals destaquen: **la instal·lació de noves baranes a Begòs**, que milloren la **protecció** en zones de pas i ofereixen més seguretat als usuaris, i **la col·locació de pilones per delimitar espais**, amb l'objectiu d'ordenar l'ús de la via pública i garantir una **convivència segura** entre vianants i vehicles.



També s'han dut a terme **treballs en el subministrament d'aigua potable**, una prioritat per al govern municipal. Per aquest motiu s'han impulsat accions que en **milloren el funcionament i el control**, com ara: **la reparació de fuites a la xarxa d'aigua**, assegurant un servei més eficient, sostenible i lliure d'incidències, i **la instal·lació de tres armaris de presa de mostres**, que permeten realitzar anàlitzes amb més precisió i regularitat, **garantint la qualitat de l'aigua** que arriba a cada llar. També s'han **repintat els hidrants**, assegurant-ne la visibilitat i disponibilitat davant qualsevol eventualitat, especialment en situacions d'emergència.

Aquest conjunt d'intervencions **reforça la seguretat, el bon funcionament i el benestar de tots els veïns i veïnes**. Amb aquestes actuacions, el govern d'Unitat d'Aran referma el seu **compromís** amb la cura dels pobles d'Es Bòrdes, Arró, Benós i Begós.

El equipo de gobierno en Es Bòrdes apuesta e impulsa la vida comunitaria

El gobierno de UA en Es Bòrdes ha promovido activamente **eventos y actividades culturales, tradicionales y participativas durante todo el año** con el fin de mantener y potenciar el vínculo entre los habitantes del municipio. Una apuesta con potencial a largo plazo, que combina tradiciones, patrimonio y actividades modernas, y que pretende fortalecer la identidad y la comunidad.

Con esta visión, se **fortalecen las relaciones sociales y culturales**. Con la celebración de, entre otras, Santa Gueta, las fiestas populares y la festividad de Magràs Medieval, se **recuperan actos** que históricamente han articulado la vida social del municipio y se pone en valor el **patrimonio cultural e identitario**. Y junto con nuevas **iniciativas, más modernas e innovadoras**, como el Pasaje del terror realizado en Halloween, o los espectáculos de monólogos y de teatros infantiles, generan nuevas oportunidades de convivencia.

Y en este sentido, el equipo de gobierno está desarrollando también una **labor de acompañamiento al nuevo grupo de teatro** de Es Bòrdes, una iniciativa que sigue creciendo gracias al **compromiso vecinal**.

Gracias a este dinamismo, Es Bòrdes se reafirma como un **municipio vivo, con una comunidad activa y con un proyecto cultural que mira al futuro sin perder sus raíces**.

Impulsam era Escòla e Coworking de Mestièrs Tradicionaus de Montanha

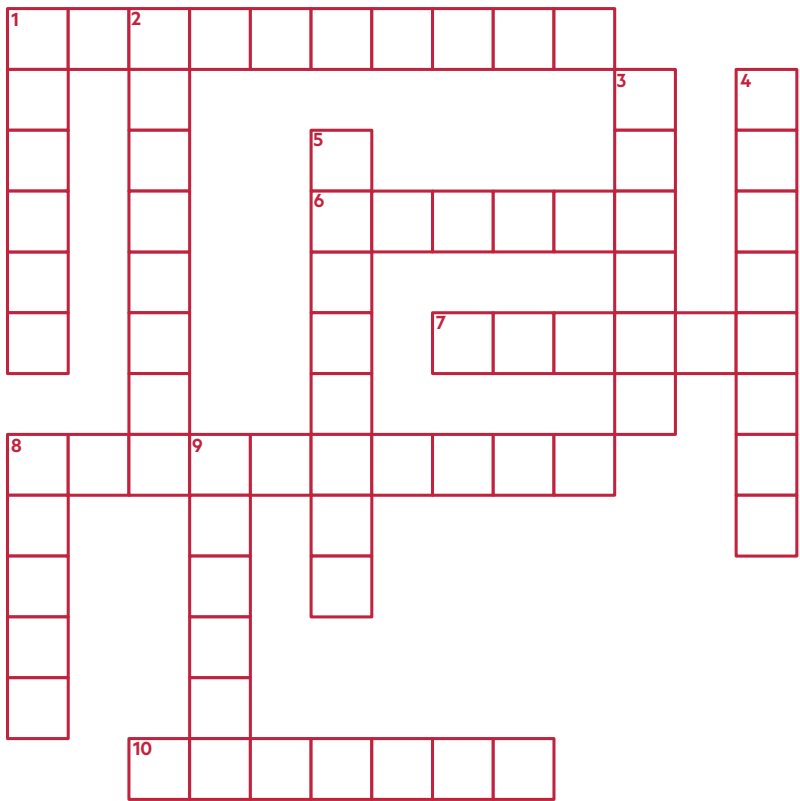
Eth govèrn municipau d'Es Bòrdes a encetat es trabalhs entara creacion deth nau **espaci d'Escòla e Coworking de Mestièrs Tradicionaus de Montanha**, un projècte que vò reforçar era formacion locau, impulsar era emprendoria e preservar eth coneishement tradicionau deth territòri.

Aguest equipament represente ua apòsta clara der equip de govèrn d'UA entà generar **oportunitats laboraus e formatives**, e entà garantir qu'es mestièrs tradicionaus de montanha contunhen vius e se traspassen a naues generacions.

Eth projècte dispause d'ua **subvencion de 100.000 euròs deth Rèpte Demografic dera Deputacion de Lleida**, ath delà de **10.000 euròs d'aportacion pròpria municipau**, que permeten impulsar aguesta infraestructura estrategica entath futur deth municipi.

Eth govèrn municipau reafirme era sua determinacion entà promòir iniciatiues que reforcen era vida economica, sociau e culturau d'Es Bòrdes.





- ORIZONTAU**
1 Esturment que servís entà mesurar era temperatura.
6 Frut sense uàs d'un arbilhon que se trape en bòsc.
7 Lheuar mès era votz qu'abituauments.
8 Dar un cop o cops de forma repetitua.
10 Béuer en quantitat. Béuer fòrça.
- VERTICAU**
1 Pèça de vestir de punt, barrada e damb manges, que corbis, apuprètz, deth coth enquiara centura.
2 Resplendor molt viu e instantani produsit enes bromes per ua descarga electrica.
Un d'un parelh d'organs el ronc qu'eliminen dèishe dera sang e er excès d'aigua.
4 Nòm que sòi balhar-se a ua persona, prenut des sons defèctes o de quinsevolh auta circumstancia.
5 Planta annau damb flors roies perçò de comun e seme nere.
8 Accion e efècte de punar.
9 Repopet dera oelha.

ARREPERVÈRIS

Adiu ma mair, non me veiratz plus. Me'n vau dissabte, e torni deluns

Vielha condina

Es bones hònts se con-seishen ena sequèra, es bravi òmes ena praubèra.

Atau coma ua hònt dèishe pishar tostemp aigua quan non plò pas bric, es persones braves o pietoses son reconeis-hudes pen sua ajuda o còp de man ad aqueres autas per-sones que son en besonhs

ENDONVIETES

Dus companhs que son amassa, es pès ath deuant, es uelhs ath darrèr, entà hèr-les a trabalhar, es uelhs les cau barrar. Qué ei?

Jo sai d'ua causa qu'ei peluda per dehòra e peluda per laguens. Lhèua {Lèva} era cama e ja ei laguens. Qué ei?

*Es sollucions les poiràs trapar en www.vediau.com

Unitat d'Aran da supòrt ath pressupòst municipau de 2026 e aufrís era sua collaboracion ath govèrn locau

Eth grop municipau d'Unitat d'Aran a balhat supòrt, damb eth sòn **vòt a favor, ath pressupòst der Ajuntament de 2026**. Eth pòrtavotz Amador Marqués a manifestat qu'aguest posicionament **“ei un vòt de confidança entàs previsions restacades damb melhores e inversions entath municipi, en ahèrs coma eth servici d'aigües o es airus urbans e infantils, gràcies as ajudes provenentes dera Agència Catalana der Aigua o deth Departament de Presidència dera Generalitat a trauèrs deth sòn Plan d'inversions (PUOSC)”**.



Ath delà, **es ajuntaments an vist incrementar es sòns ingressi** per part der Estat d'ua forma notabla. Eth Govèrn centrau aurà transferit **340.000 èuros** ar Ajuntament de Bossòst en aguest 2025. Aguestes aportacions permeten **melhorar eth finançament des ens locals** entà hèr front as sues despenes e inversions.

Marqués a aufrít era **collaboracion deth grop d'Unitat d'Aran** ar equip de govèrn entà, mès enlà des melhores abituaus, **“bastir un projècte integrau e ambiciós, a miei e long tèrme, que dongue garanties de prosperitat e benèster a Bossòst”**.



EMD TREDÒS

Tredòs, sense parcatges: ua qüestion de prioritats

Eth grop d'Unitat d'Aran en Tredòs denòncie qu'era **pèrta recenta d'un espaci de parcatge en pòble** pr'amor dera fin deth contracte de loguèr deth terren damb era EMD, a tornat a plaçar sus era taula era problematica de **manca d'espacis entà estacionar veicüls**, esepciauments en periòdes de grana **afluència toristica** o quan es **condicions meteorologiquas**, coma era nhèu, **compliquen encara mès era mobilitat** laguens deth nuclèu.

Pendent es darrèri ans, eth pòble a cambiat fòrça, damb un evident **aument de segones residències**, es dimenjades i demore mès gent (sustot en tempsada d'iuèrn), e damb ua **màger preséncia de visitants** pendent es periòdes de vacances. Aquesta realitat, positiva en fòrça aspèctes, **non a anat acompanhada d'ua planificacion adequada des espacis de parcatge**, hèt que genèr **tensions recurrents en dia a dia** deth pòble. En aguest sens, er espaci en **places** de parcatge non sonque **non a aumentat**, senon que s'a **reduit**.



Atau donc, ei de besonh recuperar eth parcatge **que s'a perdut** o, de forma alternatiua, trapar ua **sollucion propèra e foncionau**. Unitat d'Aran en Tredòs a prepausat hèr **un estudi entà retirar temporauments e de forma selectiva quauques jardinèras en punts concrets**, entà perméter **estacionar puntauments** en dates de maxima **demandà**.

En aguest sens, eth grop d'UA en Tredòs tanben a demanat ath govèrn dera EMD de Tredòs **definir ua estrategia** ara ora de **netejar era nhèu des carrèrs**, en tot **priorizar zònes e parcatges** entà **garantir er accés a garatges** e **esvitar eth collapse dera via publica**. e balhar athuèl **sollucion** ad aguest problèma.

Ath delà, entà UA, ei de besonh er impuls d'ua **campanha entà fomentar er emplec deth transport public** o taxi, en tot **reduir era preséncia de veicüls** en centre deth pòble e **mielhorar** athuèl **mobilitat** e era **convivència**.

Sense totes aquestes mesures, eth resultat ei clar e visible: **carrèrs saturadi** de coches, veicüls **mau parcati**, **difficultats entà circular** e problèmas reaus entath pas de **servicis e d'emergéncias**.

Tredòs a de besonh urgentaments ua **planificacion clara e eficienta dera mobilitat**: **recuperar** espacis de **parcatge** mejançant acòrds o loguèrs, estudiar **naues ubicacions possibles** e **ordenar era mobilitat**. A de besonh **sollucions practiques**, consensuades e adaptades ara sua realitat. Malurosaments, enquiath moment, eth govèrn dera EMD non a metut **cap sollucion** sus era taula.

D'Unitat d'Aran estant, trabalham en tot hèr **prepauses en positiu**, e demanam **sollucions reaus** en tot prepausar **alternatives responsables**, pensades damb **vision de futur**, entà qu'era **mobilitat dèishe d'èster un problèma** e esdevengue **ua oportunitat de mielhora** entath conjunt deth pòble. Era manca de parcatge **non ei un problèma menor ne isolat**, senon qu'ei ua qüestion qu'afècte dirèctaments **era qualitat de vida e era conviuència** dera ciutadania.

Vòs mantier-te informat sus era actualitat politica e sociau d'Aran?

Soscriu-te as nòsti bulletins informatius.

BULLETIN INFORMATIU MENSUAU

ETH NÒSTE CANAU DE WHATSAPP



TANBEN PÒS TRAPAR TOTA ERA INFORMACION ENES NÒSTES WEBS

www.unitatdaran.org
www.vediau.com

UNITAT
D'ARAN | UA

EMD BAGUERQUE

UA ena EMD de Bagergue apròve es pressupòsti 2026 damb ua apòsta clara pera mielhora des carrèrs e era unificacion dera imatge deth pòble



Eth Govèrn d'Unitat d'Aran ena EMD de Bagergue a aprovat es **pressupòsti entà er an 2026**, qu'arriben enquiàs **716.200€**, damb ua voluntat clara d'apostar pera **inversion dirècta enes carrèrs**, er **espaci public** e es **servicis basics**, en tot garantir un **modèu urban coerent e adaptat as besonhs deth nòste pòble**.

Era prioritat principau d'aguesti compdes ei contunhar era **linha d'urbanizacion dejà encetada en ans anteriors**, en tot invertir de manèra destacada ena **melhora des carrèrs e ena unificacion des paviments** damb adoquinat de granit. Aquesta apòsta permet **reforçar era imatge** de Bagergue coma pòble **ordenat, uniforme e atractiu**, en tot respectar era sua **identitat pròpria** e **mielhorar era qualitat** der espaci public.

N'aguest sens, **er adoquinat de granit** ei era sollucion mès abienta entà un entorn de nauta montanh, pr'amor qu'ei un material **fòrça mès resistent ath gèu e ara nhèu**, en tot perméter **reduir eth mantenement**, garantir ua **màger durabilitat** e assegurar un **mielhor comportament des carrèrs** pendent es mesi d'iuèrn.

Es pressupòsti de 2026 includissen tanben era implantacion de **labavos publics**, un servici basic fòrça de besonh autant tàs vesins e vesies coma tàs personas que visiten Bagergue, e que **contribusís a mielhorar era foncionalitat** deth pòble e **era experiéncia** des visitaires.

Cau remarcar qu'aguesti projèctes son possibles gràcies ath **finançament deth PUOSC dera Generalitat de Catalunya**, que permet ath govèrn de Bagergue executar **òbres reaus, utiles e adaptades ara realitat deth territòri**, damb critèris de qualitat, durabilitat e eficàcia.

Damb era aprovacion d'aguesti pressupòsti, eth govèrn d'Unitat d'Aran reafirme e consollide ua **gestion responsable e utila**, basada ena **inversion dirècta**, ena **coeréncia urbanistica** e en **resultats visibles** que hèn de Bagergue un pòble mès **polit, ordenat** e premanit entàs **rèptes de futur**.

EMD GESSA

UA acuse ath govèrn de Naut Aran de permissivitat e mala gestion en gimnàs de Gessa

Saturacion, intrusisme, manca de contròl d'accèssi e quèishes de vesins hèn qu'eth **gimnàs de Gessa** se tròbe en ua situacion **"insostenibla"**. Aguest equipament patís ua **saturacion constanta**, accés sense autorizacion per part d'usatgèrs que i accedissen sense resèrva o sense èster socis, athuèl coma reiterades quèishes de vesins. A tot açò se i hig, era **manca d'un contraròtle d'aforament** e d'un **sistèma d'accès efectiu**, elements qu'evidencien era **"inaccion deth govèrn municipau"**.

En aguest sens, eth grop d'UA a exigit ath govèrn municipau ua **actuacion urgenta** entà méter orde en gimnàs de Gessa. Eth grop a reiterat qu'a alertat d'aguesta situacion en **diuèrses ocasions** e en diuèrsi plens, en tot **reclamar un sistèma de contròl efectiu** que sigue gestionat peth personau de vigilància municipau, e er establiment de normes clares e iguals entà toti es usatgèrs, entà garantir eth bon foncionament der equipament municipau.



EMD UNHA

Dignifiquem el cementeri i l'entorn de l'Església de Santa Eulàlia

El govern d'Unitat d'Aran a la EMD d'Unha ha completat una actuació integral destinada a **dignificar el cementiri d'Unha i renovar l'entorn de l'església** de Santa Eulàlia, considerat un dels principals referents del romànic aranès. Aquesta intervenció, ha permès ordenar i **posar en valor un espai de gran sensibilitat patrimonial**.

Les obres han inclòs la **renovació dels paviments**, la **reorganització dels nínxols** i la instal·lació de **plaques d'esquist** uniformes que aporten coherència i harmonia al conjunt. Amb aquest projecte, el govern d'UA vol garantir que el **recinte transmeti el respecte que mereix** i reforci la **protecció del patrimoni cultural** del nucli.

Una actuació necessària des de feia temps que contribueix decisivament a **preservar aquest espai** emblemàtic. En paral·lel, també s'ha aprovat una nova **ordenança de funcionament i manteniment** del cementiri, orientada a assegurar-ne una gestió adequada i respectuosa. Amb aquesta iniciativa, el govern d'Unitat d'Aran preten **dignificar els espais públics i preservar el patrimoni**.



Refortilham era vida comunitària d'Unha damb era inauguracion dera naua sala sociau



Eth govèrn dera EMD d'Unha a inaugurat era **naua Sala Sociau deth pòble**, un espai **ampliat, més foncionau, efisent e més confortable**. Era actuacion respòn ath besonh de **dotar ara comanautat d'un espai de proximitat** adaptat entà talhèrs, amassades e activitats.

Es trabalhs an permetut **mielhorar era accessibilitat, era eficiència energetica e era versatilitat deth recinte**, en tot convertir-lo en un espai **més confortable e adaptat as besonhs reaus** deth pòble.

Aguesta naua sala ei un **espai d'amassada** pensat tath dia a dia dera vida des vesins e vesies, damb era voluntat de **reforçar es ligams comunitaris** e de servir d'impuls entà **iniciatiues sociaus e culturaus**. Un espai concebüt entà dinamizar era vida deth pòble e entà arténher que Unha sigue un pòble viu e actiu.

Damb aguest nau equipament, eth govèrn mielhore es **servicis de proximitat** e **cree espacis** que favorissen era **coesion sociau**, en tot assolidar atau un modèu de gestion orientat ara **qualitat de vida** des vesins.

Las EMD de Unha y Bagergue recuperan y dignifican la Cabaña deth Corrau

Los **gobiernos** de las EMD de **Unha** y de **Bagergue** han realizado una **actuación conjunta en la Cabaña deth Corrau de Unha**, rehabilitando el lugar, un espacio estrechamente vinculado al pastoreo tradicional del Valle de Aran y considerado parte del **patrimonio histórico de montaña**.

La intervención ha permitido **revertir el deterioro acumulado** en los últimos años a consecuencia de **comportamientos incívicos**, devolviendo a la ciudadanía una un espacio público seguro, ordenado y plenamente integrado en su entorno natural.

La actuación, que ha sido financiada a través del **Fondo de Mejoras de las Montañas de Unha y Bagergue**, ha adaptado el espacio para un uso exclusivamente diurno. Ahora, dispone de una zona de **mesa y bancos**, una **barbacoa acondicionada** y un **interior renovado** que conserva y pone en valor la **arquitectura original** de la estructura.

El **acceso será libre** tanto para vecinos como para visitantes, con la voluntad de favorecer un uso responsable y respetuoso de este espacio emblemático de montaña. **Ambas EMD** reafirman así su compromiso con la **protección del patrimonio natural y tradicional**, así como con la **puesta en valor** de los espacios de montaña como parte esencial de la **identidad y vida comunitaria** del Valle de Aran.

UA exigeix transparència sobre el destí de la taxa turística: “No veiem cap retorn ni en serveis ni a l'estiu”

Unitat d'Aran ha reclamat al govern de Naut Aran un informe públic i detallat sobre **en què s'està invertint els ingressos procedents de la taxa turística municipal**. El grup denuncia que, tot i disposar de recursos importants, **no es percep cap impacte positiu ni en els serveis ni en la temporada estival**.

Les **dades d'ocupació d'aquest estiu empitjoren a Naut Aran**, mentre que **altres zones** de la Val d'Aran han registrat **millors resultats**. El grup d'UA recorda que Naut Aran és un dels municipis amb més pressió turística del Pirineu i, en conseqüència, **hauria de liderar la inversió en activitats, serveis, equipaments** i millores orientades a reforçar l'atractiu del territori **durant la temporada d'estiu**.



En definitiva, les dades mostren un **empitjorament de la situació a l'estiu** i una **manca d'estratègia** definida. És necessària més planificació i transparència per revertir aquesta tendència.

Convergencia Aranesa censura al portavoz de Unitat d'Aran en el Ayuntamiento de Naut Aran



Durante el Pleno del Ayuntamiento de Naut Aran celebrado el pasado mes de noviembre, el alcalde del municipio **retiró el derecho a la palabra al portavoz de Unitat d'Aran**, Marc Tarrau, a quien **no permitió expresar la opinión del grupo** en la sesión plenaria en la que se **debataba el presupuesto de la corporación para 2026**.

Unitat d'Aran en Naut Aran expresó su rechazo a esta **práctica antidemocrática e impropia de un representante público**.

La **negativa** del alcalde de Naut Aran a **conceder la palabra al portavoz de UA** se produjo en el momento

en que Tarrau reclamaba que el **presupuesto del municipio** debía **incorporar una partida** destinada a acciones en el marco de la promoción de la **igualdad** entre hombres y mujeres, especialmente teniendo en cuenta que el gobierno municipal de Convergencia cuenta con una **concejalía específica de igualdad**.

En este sentido, UA se abstuvo en la votación del presupuesto para 2026 y volvió a pedir la dimisión del alcalde de Naut Aran (Convergencia Aranesa) por su condena por abuso sexual. Asimismo, Tarrau reclamó que el partido Convergencia Aranesa se pronuncie al respecto, dado que —según dijo— **“mantiene un silencio cómplice en esta cuestión”**.

Miguel Almansa Calzado

Medalha Josep Trueta pera Generalitat de Catalunya en 2013 e Medalha d'Òr dera Val d'Aran peth Conselh Generau d'Aran en 2014.

Referent tara societat aranesa e entàs militants d'Unitat d'Aran, damb ua vida dedicada ath progrès social, politic e economic e der autogovèrn dera Val d'Aran e dera sua maxima institucion, eth Conselh Generau d'Aran, en tot auer estat Conselhèr Generau (1991-1999).

A. Arturo Calbeto Calbeto

Referent autan en encastre istoric e culturau, e de defensa e proteccion ath país.

Membre fundador dera associacion de vesins Es Terçons, un corròp de vesins d'Aran qu'acordèren presentar-se as prumèras eleccions democraticas damb eth prètzhèt de recuperar era autonomia aranesa.

Membre fundador d'UA e fegura clau ena recuperacion des institucions pròpies d'Aran. Eth sòn compromís damb eth país e era sua gent, un exèmple entà totes e toti.

Ana Maria Tomás Palomeras

Prumèra hemna damb responsabilitat politica ena istòria recenta d'Aran, nomentada baïessa d'Es Bòrdes en 1974 e escuelhuda democraticaments en 1979.

Trabalhèc per mielhorar era vida deth sòn municipi damb naues infrastructures e tostemp d'ençà dera participacion vesiau. Comprometuda damb es drets istorics d'Aran, siguec ua fegura clau ena recuperacion deth Conselh Generau d'Aran.

Eth sòn legat mos deishèc ua societat mès justa, participativa e progressista.

Joan Nart García

Destacat activiste e politic aranés que desvolopèc un papèr fonamentau ena istòria contemporanèa dera Val d'Aran, en tot èster ua fegura clau entara restauracion dera autonomia politica d'Aran dempús dera dictadura.

Nart defenec era identitat e es drets istorics dera Val d'Aran, en tot promòir era recuperacion des institucions pròpies araneses. Contribusic fermaments ara consolidacion deth regim especiau d'Aran, que se formalizèc ena Lei 16/1990.

Fèrm defensor dera cultura aranesa e dera lengua, a promoigut eth sòn emplec e preservacion en diuersi encastres enquia aué.

Pepita Caubet Delseny

Aranesa illustre peth Conselh Generau d'Aran, dera qué en destacam era sua grana estima peth país e era sua gent e eth sòn prètzhèt ena cultura e ena normalizacion der aranés, coma escrivana e coma militanta dera lengua e d'Unitat d'Aran.

Enter es sues àmplies òbres, en destaque "Era darrèra hèira de Vielha", pera qu'obtièc eth prumèr prèmi deth prumèr concors literari en aranés en 1976. Atau madeish, en 1978, artenhèc eth prumèr prèmi de poesia damb eth poèma "Baricauba".

Jose Maria Sirat Llonch

Jose Maria Sirat Llonch desvolopèc tota era sua vida politica coma còsso der Ajuntament de Vielha e Mijaran, dera prumèra legislatura democratica estant, en 1979, e enes deth 1983 e 1987. Setze ans dedicadi ath municipi de Vielha e Mijaran, peth que sentie ua grana estima fòrça remercable.

Persona de fòrtes conviccions e principis, damb ua integritat e valors encomiables. Aguesti, quedèren restacadi en prètzhèt qu'amièc a tèrme pendent era sua vida, especiauments enes ahèrs que tanhen as bòsqui e as montanhes.

Santiago Vidal Ordoñez

Dediquèc era sua vida ath servici dera Val d'Aran. Ne remercam eth sòn sens comun, eth senh e era sua grana onestetat.

Deth sòn prètzhèt coma baile pedani ena EMD d'Aubèrt, Betlan, Mont e Montcorbau, autan coma era sua fegura en Ajuntament de Vielha e Mijaran e en Conselh Generau d'Aran coma conselhèr, en destaquen sustot er impuls des melhores en servicis publics. Projèctes clau coma eth centre de residus de Bèusa e eth trabalh peth desenvolopament e es drets dera c o m u n a u t a t aranesa son sonque quauqui d'eri.

Carles Llobet Roviras

Arquitecte de profession, siguec un membre dera Associacion de "Es Terçons" fòrça actiu, que acabèc inclòs dessenhant es sòns pannèus e placards.

Lo rebrembam pera sua grana estima ath país, era sua fidelitat a Aran e ath partit, e peth sòn prètzhèt ena conservacion deth patrimòni arquitectonic aranés damb eth sòn trabalh e projèctes de restauracion coma arquitecte.



Nueva sala social “Eth Ressèc”

La sala social “**Eth Ressèc**”, ubicada en el edificio de la antigua *Husteria* del Cap de la Vila de Vielha, **abrirá sus puertas el próximo año 2026** y consolida su actividad tras las obras de reforma impulsadas por el gobierno de Unitat d'Aran en el Ayuntamiento de Vielha. Este **espacio renovado** se consolida como uno de los principales puntos culturales del municipio, acogiendo **actividades sociales y familiares**, así como **encuentros comunitarios**.



Su papel como motor de **dinamización cultural** crece, contribuyendo a ampliar y reforzar la **oferta sociocultural de Vielha**. Un edificio público que había quedado en desuso **vuelve ahora a tener vida**, convirtiéndose en un **recurso esencial** para **impulsar la participación** y la **cohesión comunitaria** en el municipio.

Reforçam era seguretat enes entorns escolars de Vielha



Eth govèrn der Ajuntament de Vielha e Mijaran **refòrce era seguretat enes accèssi as centres educatius** deth caplòc dera Val d'Aran, damb ua especiau atencion as zònes mès transitades.

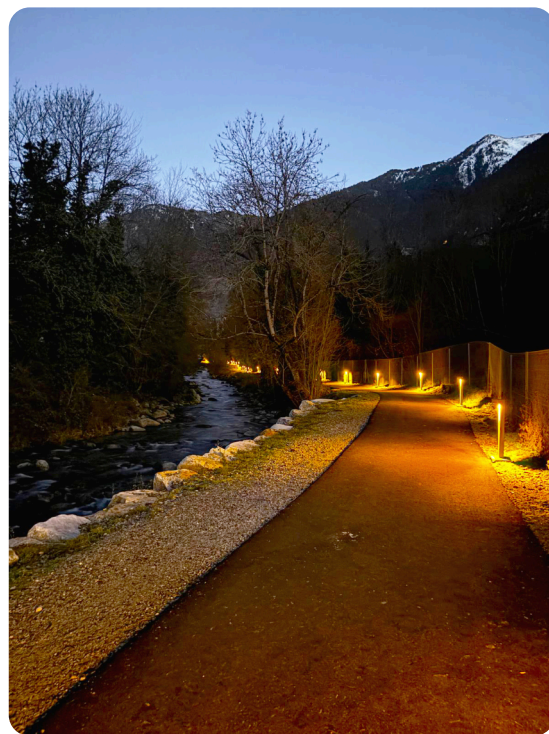
En aguest sens, s'a installat **naui andassi de seguretat** enes trepadèrs dera entrada dera escola mairau “**Era Cunhèra**”, plaçada ena **concurrida Avenguda Garona**, un punt de hòrt transit de veïculs pendent tot eth dia.

UA a Vielha e Mijaran renova el passeig fluvial de Vielha a Betren

El govern d'Unitat d'Aran a l'Ajuntament de Vielha e Mijaran ha impulsat la **renovació del passeig fluvial que uneix Vielha i Betren**. Una actuació estratègica inclosa dins del pla municipal de **mobilitat sostenible i ampliació d'espais verds**. Aquesta intervenció millora la qualitat de vida de la ciutadania, reforçant l'accessibilitat i potenciant itineraris segurs per als vianants, i integrats en l'entorn natural i urbà del municipi.

La reforma ha permès transformar aquest espai en un **passeig lúdic i esportiu, adaptat i ben il·luminat**, que afavoreix l'activitat física, el turisme de proximitat i la connexió entre els nuclis urbans. Entre les actuacions realitzades destaquen la **retirada d'elements deteriorats** —com antigues escalinates i estructures de jardineria—, la **pavimentació del camí** amb una amplada d'entre 2 i 2,5 metres, l'**adequació de murs de contenció** amb esculleres de pedra, la **instal·lació de baranes de fusta** en zones amb desnivell i la incorporació de **balises d'enllumenat** cada deu metres al tram de Betren.

Una actuació que forma part d'un projecte global impulsat per UA per **continuar avançant cap a un municipi més còmode, més segur i més verd**, amb itineraris pensats per a vianants, famílies, esportistes i persones grans.



Vielha auance en sòn projecte de futur tà esdevier un caplòc d'Aran deth sègle XXI

Er equip de govèrn auance en sòn projecte de futur entara capítau aranesa, en tot **mielhorar es servicis publics d'ua manera globau**. Er enlumenat public, eth hilat d'aigua e era dignificacion e modernizacion des entorns e es carrèrs dera vila de Vielha, son quauqui des punts mès fòrti enes qué se centre aguest projecte, **entà bastir e aufrir uns servicis publics de qualitat** e esdevier ua vila mès amabla, mès modèrna, mès sostenible e damb mielhor accessibilitat e mobilitat.

En aguest sens, era equipa de govèrn d'UA a lançat era campanha “*Carrèr a Carrèr*”, damb eth principau objectiu de **transformar progressivaments es espacis publics, en tot cuedar era accessibilitat, era foncionalitat, eth benèster des ciutadans e ciutadanes e era estetica urbana**. En definitiva, crear espacis publics entà hèr de Vielha ua ciutat mès comòda, accessibla e pensada entàs persones.

Dejà s'a finalizat era mielhora e connexion deth **passeig fluviau** ath torn dera Garona, mielhores en **hilats d'aigües** e depòsits, eth renauiment de **trepadèrs**, era substitucion e renauiment der **enlumenat public** a tecnologia Led de Vielha, era installacion de **mobiliari urban** coma naues pobèles en tot eth casc urban, eca.

Ara, damb **ua naua inversion de mès de 2 milions d'euròs**, se reformen de manera integrau disparièrs endrets, coma era plaça **Còto Marçó**, era plaça des **Comets**, e eth **Camin de Casau**. Ath delà de mielhores en **trepadèrs, asfaltat e senhalizacion** en diuèrsi carrèrs e places.

Aguestes òbres an començat a finaus d'enguan e contunharàn ena primavera de 2026 entà minimizar er impacte e es molèsties de vesins e vesies en plea tempsada de hiuèrn.

Eth projecte non sonque cerque renauir er asfalt, senon que tanben vò **revitalizar eth teishit social e economic** de Vielha, en tot **connectar mielhor es diferentes zònes deth pòble e crear espacis pensadi entara integracion social, er òci, e era conviuència**.



Renovamos el alumbrado público de todo el municipio: un proyecto estratégico hacia la eficiencia energética y la sostenibilidad

El gobierno de Unitat d’Aran en el Ayuntamiento de Vielha e Mijaran está llevando a cabo una **reforma integral del alumbrado público**. Un ambicioso proyecto de **modernización** con la sustitución progresiva de las antiguas luminarias por nueva **tecnología LED** en **todos los pueblos del municipio**. Esta actuación forma parte de un **plan estratégico** que tiene como objetivo **mejorar la seguridad, reducir el consumo energético** y adaptar las instalaciones a las **normativas actuales de eficiencia y calidad** lumínica, garantizando una iluminación más **homogénea y respetuosa** con el entorno.



Este proyecto es posible gracias a una **subvención de 1.016.519,76€** del **Programa de Regeneración y Reto Demográfico - Programa DUS 5000** del Plan de Recuperación, Transformación y Resiliencia, financiado por la *Unión Europea* a través de los fondos **Next Generation**, y permite al municipio realizar una inversión global de **1.213.015,01€**.

Aprovam eth pressupòst 2026 damb era inversion reau mès nauta dera istòria deth municipi

Eth govèrn d’Unitat d’Aran en Vielha e Mijaran a aprovat eth **pressupòst municipau** entà 2026, que **supause un augment de 3,12 %** respècte ath der an anterior e qu’ascendís a **8.911.438,54€**. Er aspècte mès important deth pressupòst ei eth **rècord istoric en inversion reau**, qu’artenherà es **420.284,99€**, era chifra mès nauta jamès artenhuda peth consistòri. Aguest pressupòst permetrà auançar en **naues mielhores entath municipi**, reforçar eth **foncionament ordinari** e contunhar desvolopant **projèctes clau**, entara modernizacion des **servicis publics** e eth benèster dera ciutadania.

Vilac renauís eth sòn hilat d’aigua potable damb finançament der Ajuntament de Vielha e Mijaran e era Deputacion de Lleida

Era EMD de Vilac impulse un projècte de **substitucion deth sòn hilat d’aigua potabla**, en ua actuacion que permeterà **mielhorar eth subministrament e era seguretat der abastiment** entara poblacion damb ua **inversion de 55.381,17€**. Aguestes òbres son finançadas conjuntament per **Ajuntament de Vielha e Mijaran**, qu’apòrte **33.160,17€**, e era **Diputació de Lleida**, damb ua contribucion de **22.221€**.

Aguest interviniment reafirme era voluntat deth govèrn municipau d’**emparar es EMDs** quan requerissen supòrt entàs òbres essenciaus e d’interès comunautari, en tot garantir qu’es projèctes compten damb es **recorsi de besonh** entara sua realizacion.



Istòria e memòria

Er armari des sies claus: memòria institucionau dera Val d’Aran



Entre es fòrça **simbèus** dera **istòria aranesa**, pògui son tan significatiu coma er **Armari des Sies Claus**, protector des documents mès valuosi der **autogovèrn d’Aran**.

Des deth sègle XIII, era Val d’Aran a compdat damb institucions pròpies que li autrejauen autonomia ena gestion des sòns ahèrs e ena defensa des sòns **privilègis politics**. Aguesta autonomia se basaue ena **Querimònia**, concedida peth rei Jaime II en 1313, un **document que recopilaue e recuelhie es costums, libertats e emplecs dera Val d’Aran e des aranesi e araneses**.

Damb eth pas deth temps, **aguesti tèxtes** -amassa damb d’auti elements coma **sagèts, saquets de velors (velhut), estruments e irines d’eleccion e vestits** des membres deth Conselh Generau- sigueren **sauvadi** damb fòrça soenh en un **mòble de husta coneishut coma er Armari des Sies Claus**, plaçat istoricaments ena sacristia dera glèisa de Sant Miquèu de Vielha.

Aguest nòm siguec balhat pr’amor ath sòn **sistèma de custòdia**: se **daurie unicaments quan èren presents es sies claus**, cadua enes mans des **representants** des disparièrs **terçons dera Val d’Aran**. Aguest ritauau garantie atau era **transparéncia** e era **confidança** entre es comunautats

araneses, en tot rebàter er **esperit collectiu** que caracterizaue eth sòn **sistèma politic**.

Ua des claus apartiege ath governador, representant dera autoritat reiau, ath viatge qu’es autes cinc èren distribuides entre es **conselhèrs** de Pujòl, Arties e Garòs, Castièro, Marcatosa, Lairissa e Quate Lòcs. Aguesta distribucion asseguraue que cap decision podesse prener-se sense era participacion conjunta de totes es parts deth territòri, en tot rebàter un **prigond sens d’equilibri e corresponsabilitat**.

Manifèst deth Conselh Generau Provisionau dera Val d’Aran

Eth “Manifèst deth Conselh Generau Provisionau dera Val d’Aran” ei un **document istoric que simbolize eth desir de recuperacion der autogovèrn e dera identitat pròpria dera Val d’Aran**.

Eth Conselh Generau d’Aran, recuperat en 1991 damb era Llei 16/1990, represente era **institucion d’autogovèrn dera Val d’Aran**. Aguesta institucion ei formada per **13 conselhèrs elegidi cada quate ans** enes sies circonscripcions tradicionaus, es terçons.

Eth Manifèst deth Conselh Generau Provisionau ei considerat un **document politic e institucionau clau** ena istòria recenta dera Val d’Aran, ja que represente era **voluntat collectiva de recuperar e consolidar un autogovèrn pròpri**.



El Espitau Val d'Aran tendrà una nueva cuna tèrmica con reanimador

El grupo de **Unitat d'Aran** en la Diputació de Lleida consigue una **subvención de 35.000 euros** destinada a la adquisición de una **cuna tèrmica con reanimador** para el servicio de ginecología del **Hospital Val d'Aran**.

Gracias a esta inversión, **reforzamos la dotación tecnológica** del servicio de **ginecología y neonatología**, contribuyendo a garantizar una atención sanitaria de mayor calidad y a mejorar la **seguridad de las pacientes y de los recién nacidos**, especialmente en situaciones que requieran reanimación neonatal.



Aconseguim recursos per la millora del patrimoni cultural aranès

Preservar el patrimoni aranès és una aposta directa d'Unitat d'Aran per reforçar **la identitat, la memòria col·lectiva i la cohesió territorial** del país. En aquest sentit, la línia de subvencions per a la restauració de béns culturals immobles impulsada per la Diputació de Lleida a través de l'IEI (una línia que prioritza actuacions de **conservació, consolidació i millora d'elements d'alt valor històric**) demostra la importància estratègica per a UA.

Gràcies a **Unitat d'Aran a la Diputació de Lleida**, la Val d'Aran ha estat un dels territoris més beneficiats de la convocatòria, assolint **més de 120.000 euros** destinats a restaurar espais patrimonials de gran rellevància.

Aquest finançament permet que diversos **pobles de la Val d'Aran** puguin tirar endavant **projectes de restauració** indispensables per preservar el seu patrimoni.

EMD:

- **Arròs e Vila** → Restauració de l'ermita de *Sant Miquèu de Vila* (**9.416€**)
- **Arties e Garòs** → Conservació i restauració de les *pintures murals* de Sant Julià de Garòs (**6.739€**)
- **Bagergue** → Restauració de la *sagristia i les escales* de Sant Fèlix (**17.364€**)

MUNICIPI:

- **Bossòst** → Restauració del *rentador tradicional* (**14.255€**)
- **Canejan** → Restauració de l'església de *Sant Sernilh* (**15.510€**)
- **Les** → Reforma de l'interior de la *torre del campanar* de Sant Joan Baptista (**30.535€**)
- **Vilamòs** → Restauració de l'antic *rentador* (**16.840€**)



Aran receberà més de 120.000€ en ajuts culturaus entàs ajuntaments e EMD

Eth grop d'**Unitat d'Aran** ena **Deputacion de Lleida**, ven d'aprovar eth **Plan Economic de Cultura 2025** der Institut d'Estudis Ilerdencs. Aquest plan **refòrce era activitat culturau** e **garantis recorsi entàs petiti municipis**, e enguan destine **més de 160.000€** as ajuntaments e EMD d'Aran, en un des **supòrts més importantis des darrèrs ans**. Un hèt que confirme qu'era **preséncia politica deth partit** enes institucions supramunicipaus ei essenciau entà **garantir qu'eth territòri age accés as recorsi** que li corresponen.

Damb aquestes ajudes s'impulsaràn **projèctes culturaus, activitats comunitàries e de dinamizacion locau**. En encastre municipau, es ajudes arriben a totes es viles: **Arres (5.362€)**, **Bausen (5.317€)**, **Es Bòrdes (5.521€)**, **Bossòst (6.960€)**, **Canejan (5.510€)**, **Les (6.696€)**, **Naut Aran (9.084€)**, **Vilamòs e Era Bordeta (5.316€)** e **Vielha e Mijaran 18.296€**.

Ath delà, se refòrce de manèra notabla eth **papèr des EMD**, pèça clau deth modèu aranès. **Arro (4.118 €)**, **Arròs e Vila (4.380€)**, **Arties e Garòs (5.632€)**, **Aubèrt, Betlan, Mont e Montcorbau (4.453€)**, **Bagergue (4.246€)**, **Betren (4.996€)**, **Casau (4.192€)**, **Escunhau e Casarilh (4.253€)**, **Gausac (4.991€)**, **Gessa (4.382€)**, **Tredòs (4.363€)**, **Unha (4.272€)** e **Vilac (4.453€)** dispausaràn de naui recorsi entà contunhar desvolopant activitats culturaus pròpies e mantier equipaments.

El grupo socialista pregunta sobre la mejora de la carretera N-230

El Ministerio reformará la vía en varios tramos para aumentar la seguridad de los usuarios

El grupo parlamentario socialista en el Congreso ha registrado una pregunta sobre las previsiones de **mejora de la carretera N-230** por parte del **Ministerio de Transportes y Movilidad Sostenible**. Esta demanda ha sido formulada a instancias del **diputado aranés Amador Marqués**, que ha ido acompañada de la firma de los diputados catalanes del PSC.



El Gobierno, a través del Ministerio de Transportes, tiene previsto ejecutar una **reforma integral de la vía**, tramitada por varios tramos, para **mejorar la seguridad y comodidad** de los usuarios, según su respuesta. En concreto, el Ministerio está redactando el **proyecto de trazado y construcción** del tramo de la autovía A-14 entre Almenar y el límite de la provincia de Huesca. Asimismo, entre este punto y Sopeira, se llevan a cabo diversas actuaciones a cargo de la Demarcación de Carretera del Estado. En el mismo sentido, el Ministerio ha impulsado **mejoras en distintos tramos** de acceso al túnel y de las travesías de **Vielha, Bossòst y Les**.

Mientras tanto, el Gobierno ha elaborado un **estudio informativo** para la mejora integral del tramo comprendido **entre Sopeira y la boca sur del túnel de Vielha**. En estos momentos, este estudio lo está valorando el Ministerio de Transición Ecológica y Reto Demográfico para su análisis y posterior Declaración de Impacto Ambiental. Este es el paso previo para la redacción de los correspondientes **proyectos de trazado y construcción**. El Ministerio de Transportes ha precisado que este expediente ha tenido que ser modificado y sometido varias veces a información pública debido a las alegaciones recibidas de varios ayuntamientos. Estos cambios han retrasado el plazo y la actualización del proyecto.

Para el tramo final situado entre la boca norte del túnel y Vielha, el Gobierno está redactando un **proyecto de trazado y construcción para dotar a la carretera N-230 de un carril adicional**, que supondrá una **mejora significativa de la seguridad y la comodidad** de los usuarios de esta vía.

*N'aguestes hèstes reafirmam eth nòste
compromís damb un Aran mès egalitari,
solidari e coesionat.*

*Qu'aguest nau an 2026 mos pòrte unitat,
benèster, naues oportunitats e un mon just e en
patz.*

Erós An Nau 2026!

UNITAT
D'ARAN | UA